

Zavod za kliničku imunologiju i reumatologiju ♦ Klinika za unutarnje bolesti
KBC Zagreb ♦ Kišpatićeva 12 ♦ 10000 Zagreb

**EPIDEMIOLOŠKA OBILJEŽJA HRVATSKIH BOLESNIKA SA SUSTAVNIM
ERITEMSKIM LUPUSOM TEMELJENA NA KLASIFIKACIJSKIM KRITERIJIMA ACR**
**EPIDEMIOLOGY OF CROATIAN SLE PATIENTS
ACCORDING TO ACR CLASSIFICATION CRITERIA**

Branimir Anić ♦ Mislav Cerovac ♦ Nada Čikeš

Sustavni eritemski lupus (SLE) odlikuje se širokom paletom kliničkih očitovanja. Zastupljenost pojedinih očitovanja razlikuje se u objavljivanim podacima što se pripisuju rasnim, zemljopisnim, i socioekonomskim razlozima. U epidemiološkim studijama rabe se klasifikacijski kriteriji (KK) Američkoga reumatološkog društva za SLE koji su dobiveni analizom statistički najčešćih

kliničkih očitovanja bolesti - kombinacija ≥ 4 KK ima senzitivnost 97% i specifičnost 97%. U Republici Hrvatskoj ne postoji niti jedna epidemiološka studija o zastupljenost pojedinih KK za SLE, niti je poznata incidencija i prevalencija bolesti. U radu su prikazani podaci o bolesnicima sa SLE-om iz jedne ambulante Zavoda u razdoblju od 2001. godine do 2004. godine, a u sklopu projekta

“Epidemiološka obilježja bolesnika sa sustavnim eritemskim lupusom”. Probrani su bolesnici u kojih je klinički postavljena dijagnoza SLE-a te koji ispunjavaju ≥ 4 KK. Svi bolesnici su državljani RH i žive na njezinom području. Skupinu čini 110 bolesnika (100 žena, 10 muškaraca), prosječne dobi 46,11 godina (raspon 19-79, medijan 46). Analiza 110 probranih bolesničkih kartona nije pokazala značajnije razlike u zastupljenosti pojedinih KK u odnosu na objavljivane. Najviše zastupljeni pojedinačni kriteriji bili su pozitivan nalaz ANF-a u 108/110 (98,18%) bolesnika te imunološki poremećaj (pozitivan anti-dsDNK i aCL/LAC u 104/110 bolesnika - 94,55%). Kožno-sluznička su skupno promatrano najčešća klinička očitovanja očitovanja bolesti prisutna u 89/110 (80,91%) bolesnika. Pojedinačna zastupljenost pojedinih kožno-sluzničkih kriterija je nešto manja - leptirasti eritem 66/110 (60,00%), fotosenzitivnost 57/110 (51,82%), afte 19/110 (17,27%), diskoidne promjene 16/110 (14,55%).

Neerozivni perirferni arteritis kao kriterij dokazan je u 78/110 bolesnika (70,91%). Serozitis je dokazan u 20/110 bolesnika (18,18%) - pleuritis u 13/110 (65,00%), perikarditis 6/110 (30,00%). Hematološke promjene dokazane su u 76/110 bolesnika (69,09%), pri čemu je leukopenija bila najčešća u 44/110 bolesnika (57,89%). Kriterije bubrežne afekcije ispunjavalo je 22/110 bolesnika (20,00%), a najmanju učestalost pokazao je neurološki/psihijatrijski kriterij (epilepsija/psihozoza) u 7/110 bolesnika (6,36%). Relativno nisku zastupljenost bubrežnih i neurološko/psihijatrijskih očitovanja moguće je objasniti neprimjerenošću primjene klasifikacijskih kriterija za dokazivanje afekcije bubrega i živčanog sustava u SLE-u. Treba imati na umu da se praktična dijagnoza SLE-a postavlja prvenstveno na temelju kliničkog pregleda i dijagnostičkih pretraga, dok su KK namijenjeni epidemiološkim istraživanjima.

Ključne riječi: sustavni eritemski lupus, ACR klasifikacija, epidemiologija